

Buchtová, Renáta

Oslavy 100. výročí založení české univerzitní polonistiky

Opera Slavica. 2024, vol. 34, iss. 1, pp. 145-148

ISSN 1211-7676 (print); ISSN 2336-4459 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/OS2024-1-13>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/digilib.80562>

License: [CC BY-SA 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)

Access Date: 16. 09. 2024

Version: 20240913

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Jiří Gazda

Masaryk University, Faculty of Arts, Department of Slavonic Studies, Brno, Czechia

gazda@phil.muni.cz

<https://orcid.org/0000-0001-8015-2845>

This work can be used in accordance with the Creative Commons BY-SA 4.0 International license terms and conditions (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>). This does not apply to works or elements (such as images or photographs) that are used in the work under a contractual license or exception or limitation to relevant rights.

<https://doi.org/10.5817/OS2024-1-13>**Oslavy 100. výročí založení české univerzitní polonistiky**

V akademickém roce 2023/2024 si připomínáme 100. výročí založení polonistických pracovišť na univerzitách v Praze, Brně a Bratislavě. Při této příležitosti se konaly významné akce, na jejichž organizaci a průběhu se aktivně podíleli také pracovníci a studenti brněnské polonistiky.

V červenci 2023 se v Krakově v rámci 8. světového kongresu polonistů sešli vědci z nejbližších koutů světa. Akci pořádala Jagellonská univerzita ve spolupráci s Fakultou polonistiky Jagellonské univerzity a Mezinárodní asociací polonistů. Hlavní téma diskuse se zaměřilo na dědictví filologie tváří v tvář současným výzvám. Proto organizátoři vyzvali účastníky, aby si položili otázky, jakým způsobem dnes badatelská problematika a angažovanost v kultuře a různých společenských praktikách využívá dědictví filologie, jak ho proměňuje či zpochybňuje, jak se vyrovnává s novými fenomény kultury fungujícími v digitálním prostředí a konečně jak chápe filologii jako takovou. Kongres se konal ve dnech 12.–14. 7. 2023 a této velké mezinárodní oslavy polonistiky se zúčastnili také zástupci našich univerzit – polonisté z Prahy, Brna, Olomouce a Ostravy. Dr. Roman Madecki vystoupil s příspěvkem *Polonistika v zahraničí: od čisté filologie k interdisciplinárním polonistickým studiím* a v rámci závěrečného panelu, jež byl věnován stému výročí polonistiky v České republice, představil osobnost Maxmiliána Kolaji, zakladatele brněnské polonistiky. Dr. Renata Putzlacher Buchtová věnovala svůj příspěvek jeho nástupcům, brněnským polonistům a důležitým publikacím, které vznikly v poválečné době na Masarykově univerzitě (v letech 1960–1990 Univerzitě J. E. Purkyně) v Brně.

Zahájení podzimního semestru na Ústavu slavistiky Filozogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně bylo také spojeno s oslavami stého výročí polonistiky v ČR. Ve

středu 20. září 2023 vystoupil v Knihovně J. Mahena dr. Roman Madecki, garant Polských studií na ÚS FF MU, s přednáškou o počátcích brněnské polonistiky a její historii až do současnosti. Poté se v Ústavu slavistiky uskutečnila vernisáž výstavy *Polsko-česká Wisława Szymborska* (připravila polonistka dr. Renata Putzlacher Buchtová) a setkání s významnými krakovskými básníky, Ewou Lipskou a Wojciechem Bonowiczem. Těto akce, která se také konala u příležitosti stého výročí narození polské nositelky Nobelovy ceny za literaturu, se zúčastnili mj. doc. Irena Radová, děkanka Filozofické fakulty MU, proděkan prof. Tomáš Knoz, vedoucí Ústavu slavistiky doc. Václav Štěpánek a konzul Stanisław Bogowski z Generalního konzulátu v Ostravě (tato instituce setkání finančně podpořila). Brněnská veřejnost se mohla s životem a dílem W. Szymborské seznámit už v rámci dubnových Dnů polské kultury v Brně, kdy studentky Polských studií z Ústavu slavistiky FF MU uvedly (pod vedením dr. Katarzyny Barna Krawczyk) komponovaný program v Knihovně Jiřího Mahena.

V akademickém roce 1923/1924 vznikla na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze Katedra polského jazyka a literatury, vedená polským literárním vědcem Marianem Szyjkowským. V téměř roce byl otevřen lektorát polského jazyka i na Masarykově univerzitě v Brně a na Univerzitě Komenského v Bratislavě. V jubilejním roce probíhal v Praze II. kongres polských bohemistických a českých polonistických studií (16.–18. 10. 2023) a oslavy 100. výročí polonistiky vyvrcholily dne 17. října 2023, kdy byla v pražském Karolinu zahájena mezinárodní konference *Polsko-české poznávání jako výměna hodnot*. Slavnostního ceremoniálu se zúčastnili státní tajemníci ministerstev školství obou zemí, Tomasz Rzymkowski a Ondřej Andrys, řada zástupců českých i zahraničních univerzit, mj. prof. Marta Pančíková, která byla dlouholetou vedoucí slavistiky na Univerzitě Komenského v Bratislavě a která vlastně zosobňovala československý rozměr výročí. Konference pokračovala odpoledním jednáním účastníků v tematických sekcích a jednací den zakončil slavnostní večer v Anežském klášteře. Během večera byla předána vyznamenání českým vědcům a pedagogům, kteří se dlouhodobě věnují polské problematice. Ocenění byli také dva akademičtí pracovníci Ústavu slavistiky FF MU, dr. Renata Putzlacher Buchtová a dr. Roman Madecki, kteří převzali Medaile Komise pro národní vzdělávání KEN udělované polským ministrem školství. Přednášky v Karolinu a v budově pražské Filozofické fakulty UK si vyslechli i studenti brněnské polonistiky, kteří se také zúčastnili oslav a závěrečného koncertu souboru West Side Sinfonietta se sopranistkou Olgou Pasiiecznik.

Studenti, absolventi, vědečtí pracovníci a zástupci polské diplomacie se zúčastnili i setkání u příležitosti 100. výročí polonistiky na Masarykově univerzitě v Brně, které se uskutečnilo 8. prosince 2023 na Ústavu slavistiky FF MU. Během slavnostní akce, jež byla příležitostí představit historii, současnost, a také úspěchy absolventů brněnské polonistiky, vystoupili s proslovem a poděkováním mimo jiné Izabella Wołhejko-Chwastowicz, generální konzulka Polské republiky v Ostravě, Wojciech Bednarek, zástupce ředitele Polského institutu v Praze, a Petr Mrkývka, honorární konzul Polské republiky v Brně. „Katedra polonistiky není jen místem, kde se vyučuje polský jazyk. Je mostem, který vytváří přátelství a spolupráci mezi Polskem a Českou republikou. Polonistika v Brně to není jen jazyk, ale také řada kulturních akcí; svědčí o tom počet významných hostů, mj. i návštěvy Olgy Tokarczuk, nositelky Nobelovy ceny za literaturu,“ zdůraznila generální konzulka.

Studentky polonistiky připravily i komentovanou procházku městem, která seznamuje se zajímavými místy spojenými s našimi polskými sousedy – historickými osobnostmi, spisovateli a institucemi. Zájemcům je k dispozici na adrese <https://polske-stop-y-v-brne1.webnode.cz/>. V rámci tradičních Dnů polské kultury v Brně se dne 24. 4. 2024 konal i brněnský křest nové monografie *Česká (a slovenská) univerzitní polonistika do roku 1939. Od polonofilství k systematickému bádání o dějinách polského jazyka a literatury*¹, kterou připravil k vydání autorský kolektiv pod vedením Romana Barona z Historického ústavu AV ČR, Romana Madeckého z Ústavu slavistiky FF MU a Renaty Rusin Dybalské z Ústavu etnologie a středoevropských a balkánských studií FF UK. Práce má historicko-filologický charakter a přináší syntetický obraz vývoje české polonistiky od doby národního obrození až do uzavření českých vysokých škol v době protektorátu Čechy a Morava, přičemž bere v úvahu i širší kontext česko-polských kontaktů. Čtenáři v ní najdou také přehled významných osobností z oblasti polonistiky, polonofilství a překladu z polské literatury. Vydání této publikace bylo nejen významnou součástí oslav zmíněného výročí, ale v mnoha ohledech i jejich završením.

Literatura:

BARON, R. a kol.: *Česká (a slovenská) univerzitní polonistika do roku 1939. Od polonofilství k systematickému bádání o dějinách polského jazyka a literatury*. Praha: NLN a Nakladatelství Historický ústav, 2023, 635 s. ISBN 978-80-7422-879-7.

1 BARON, R. a kol.: *Česká (a slovenská) univerzitní polonistika do roku 1939. Od polonofilství k systematickému bádání o dějinách polského jazyka a literatury*. Praha: NLN a Nakladatelství Historický ústav, 2023.

About the author

Renata Buchtová

Masaryk University, Faculty of Arts, Department of Slavonic Studies, Brno, Czechia

buchtova.renata@mail.muni.cz

<https://orcid.org/0000-0002-2866-8884>

This work can be used in accordance with the Creative Commons BY-SA 4.0 International license terms and conditions (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>). This does not apply to works or elements (such as images or photographs) that are used in the work under a contractual license or exception or limitation to relevant rights.

<https://doi.org/10.5817/OS2024-1-14>

Zpráva z konference Aesthetics of Resistance. Partisan Art and Feminist Partisan Cultural Practice in Yugoslavia and Carinthia

V korutanském Klagenfurtu se ve dnech 26.–28. října 2023 konala multidisciplinární konference zasvěcená dějinám jugoslávského, respektive korutanského antifašistického hnutí za 2. světové války se zvláštním akcentem na úlohu žen. Událost přilákala na tři desítky literárních vědců, lingvistů, kulturologů, historiků, ale též umělců, jejichž výstupy byly inkorporovány do programu konference, čímž byla zajímavým způsobem rozšířena její diskusní platforma.

Konference se konala na půdě Klagenfurtské univerzity (Alpen-Adria-Universität Klagenfurt, Univerza v Celovcu), konkrétně pod patronací místního slavistického pracoviště (Institut für Slawistik, Institut za slavistiko), Muzea partyzánského odboje Peršman (Muzej/Museum Peršman), WerkStattMuseum Klagenfurt, kde se odehrávala část uměleckého programu, a za finanční podpory FWF Österreichischer Wissenschaftsfonds.

Program otevřela 26. 10. večerní vernisáž výstav *Lessons on Defense* uměleckého sdružení Kurs z Bělehradu, jež představilo svůj dlouholetý umělecký výzkum na poli propagačních tiskovin partyzánského hnutí, a doplněna byla malou výstavou pohlednic *Jelka* výtvarnice Dany Rausch, jež se soustředila na moderní ztvárnění ženských témat v kontextu partyzánského odboje, přičemž si tyto pohlednice mohli návštěvníci výstavy také odnést. Úvodní večer zakončila společná večeře uvařená podle „receptů“ partyzánské kuchyně.